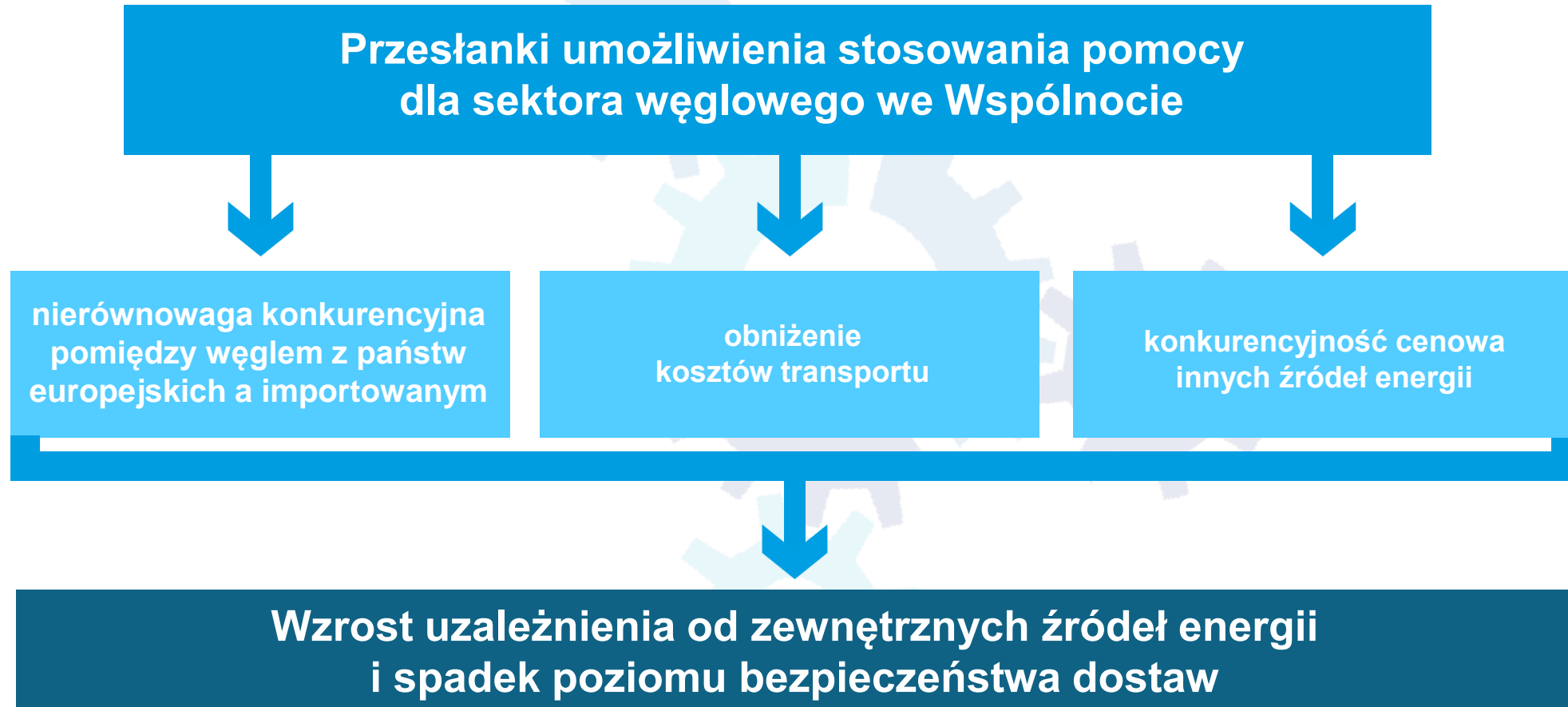

Pomoc publiczna dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w świetle regulacji prawnych Unii Europejskiej

Monika Porzerzyńska-Antonik

Zakopane, 16.10.2023 r.

Dopuszczalność pomocy publicznej we Wspólnocie od 1965 r. w celu przeprowadzenia procesów restrukturyzacji i zamykania kopalń

Rozporządzenie Rady (WE) NR 1407/2002 w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego z dnia 23 lipca 2002 r.

Cele

Poprawa
bezpieczeństwa
dostaw energii
i ograniczenie zależności
od importu węgla

Wsparcie
procesów
restrukturyzacji
branży

Łagodzenie
skutków społecznych
i środowiskowych
w obszarach górniczych

Rozporządzenie Rady (WE) NR 1407/2002 w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego z dnia 23 lipca 2002 r.

- *Pomoc na ograniczenie działalności* – pokrycie bieżących strat produkcyjnych jednostek przewidzianych do zamknięcia do 31.12.2007 r.
- *Pomoc na dostęp do zasobów węgla* w tym na *inwestycje początkowe* zapewniające efektywność ekonomiczną jednostek produkcyjnych oraz na *bieżącą produkcję* (pokrycie strat produkcyjnych) jednostek objętych planem dostępu do rezerw węgla
- *Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych* – niezwiązanych z bieżącą produkcją ale będących konsekwencją prowadzonej restrukturyzacji

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 1990-2003

Efekty

32 % spadek wydobycia

65 % spadek zatrudnienia

57% spadek liczba kopalń

Wsparcie procesów restrukturyzacyjnych ze środków publicznych – oddłużenie sektora

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2004-2010

Obowiązek notyfikowania pomocy publicznej dla sektora węglowego Komisji Europejskiej

Program N571/2004 (2004-2006)	6 234,7 mln zł
Program N84/2007	623,3 mln zł
Program N575/2007 (2008-2010)	1 305,6 mln zł
Program N633/2009 – pomoc inwestycyjna	400,0 mln zł

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2004-2010

Decyzja Rady 2010/787/UE w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń – 10 grudnia 2010 r.

Cele

Umożliwienie
wsparcia
dla procesów
restrukturyzacji
i likwidacji
niekonkurencyjnych kopalń

Łagodzenie
skutków społecznych
i środowiskowych
zamykania kopalń
w dużych obszarach
koncentracji

Ograniczenie
wsparcia dla górnictwa
i promowanie efektywności
energetycznej, OZE
i redukcji emisji

Decyzja Rady 2010/787/UE w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń – 10 grudnia 2010 r.

Pomoc na zamknięcie – pokrycie bieżących strat produkcyjnych jednostek przewidzianych do zamknięcia w okresie do 31.12.2018 r.

Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych – dotyczy kosztów niezwiązanych z bieżącą produkcją lecz z prowadzonymi procesami restrukturyzacyjnymi np. koszty osłon socjalnych, fizycznej likwidacji kopalń, rekultywacji terenów pogórnich itp.

Obowiązuje do 31.12.2027 r.

Degresywność pomocy na zamknięcie

Brak możliwości udzielania pomocy inwestycyjnej po 2010 r.

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2011-2014

Notyfikacja pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

Program SA.33013 (2011-2015) **1 706 mln zł**

Instrumenty wsparcia:

- Renty wyrównawcze
- Prawo do bezpłatnego węgla i jego ekwiwalenty
- Likwidacja kopalń i działania polikwidacyjne
- Naprawianie szkód górniczych
- Zwolnienia z obowiązkowych wpłat, składek
- Umorzenia, odroczenia

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2011-2014

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2015-2022

Program SA.41161 (2015/N) 2015-2018 – **7 957,8 mln zł**

Pomoc na zamknięcie i na koszty nadzwyczajne

14 jednostek produkcyjnych przekazanych do SRK SA objętych planem zamknięcia

2 jednostki przekazane do SRK SA objęte pomocą na zamknięcie

Nowe instrumenty osłonowe:

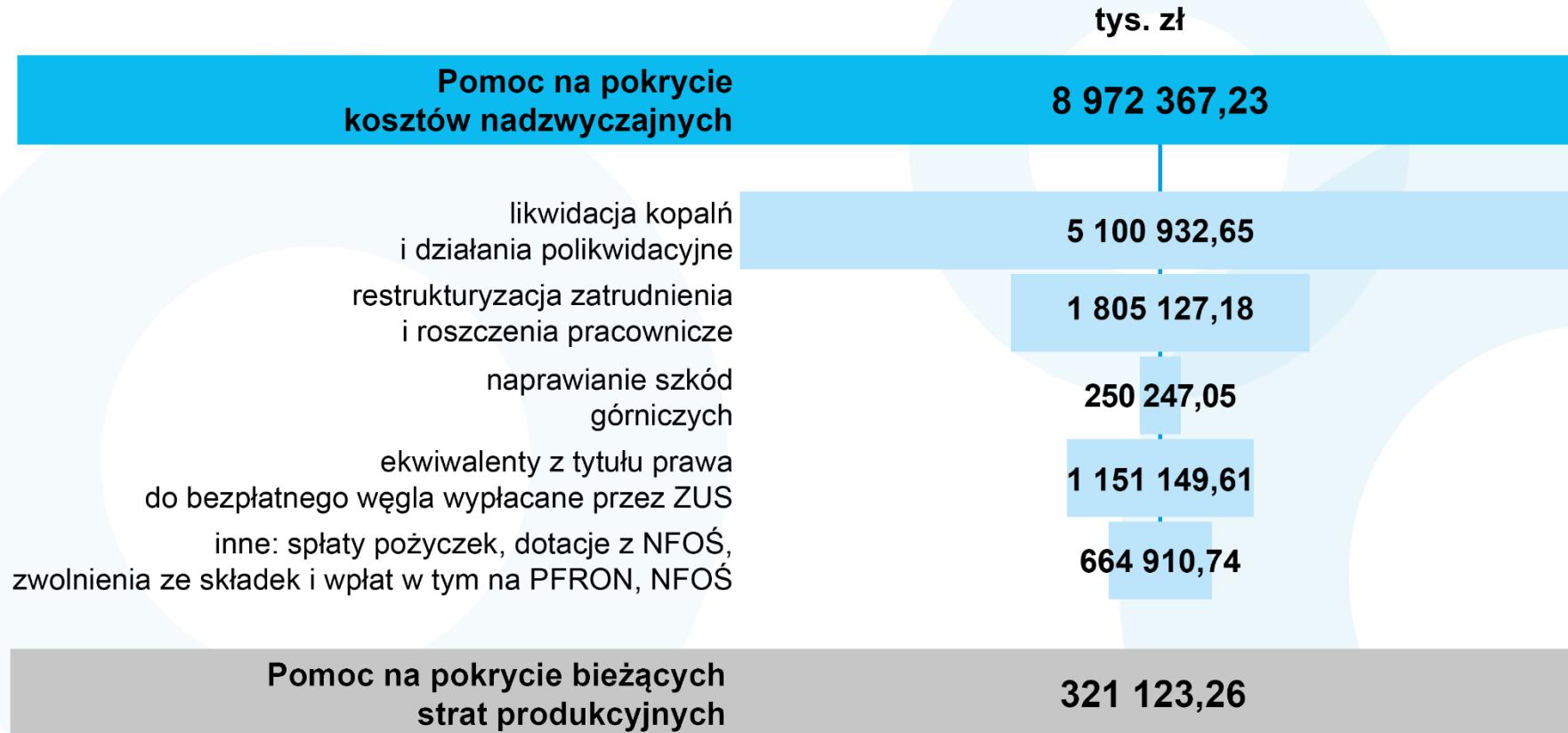
- Jednorazowa odprawa pieniężna
- Urlop górniczy
- Urlop dla pracowników zakładów przeróbki węgla

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2015-2022

- Aktualizacje programu notyfikowane KE w 2017 i 2019 r.
- Przedłużenie obowiązywania Programu do 2023 r.
- Modyfikacje programu zamknięcia (nowe jednostki objęte pomocą na koszty nadzwyczajne)
- Aktualizacja budżetu pomocy do 12 671,6 mln zł

Pomoc dla sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2015-2022

Pomoc państwa dla górnictwa 2004-2022

Cele

Osiągnięcie rentowności

Oddłużenie sektora

Dostosowanie zdolności produkcyjnych do zapotrzebowania na surowiec

Złagodzenie skutków społecznych prowadzonych procesów restrukturyzacji

Pomoc państwa dla górnictwa 2004-2022

Efekty

Redukcja zatrudnienia, produkcji, ilości kopalń czynnych o blisko 50%

Dofinansowanie 24 projektów inwestycyjnych 5 spółek węglowych

W okresie 2015-2022 12,1 tys. osób objęto świadczeniami osłonowymi: 3 986 osób JOP, 7 480 z urlopów górniczych a 610 urlopów dla pracowników zakładów przeróbczych

Brak niekontrolowanej upadłości branży i dotkliwych skutków dla społeczności i środowiska naturalnego

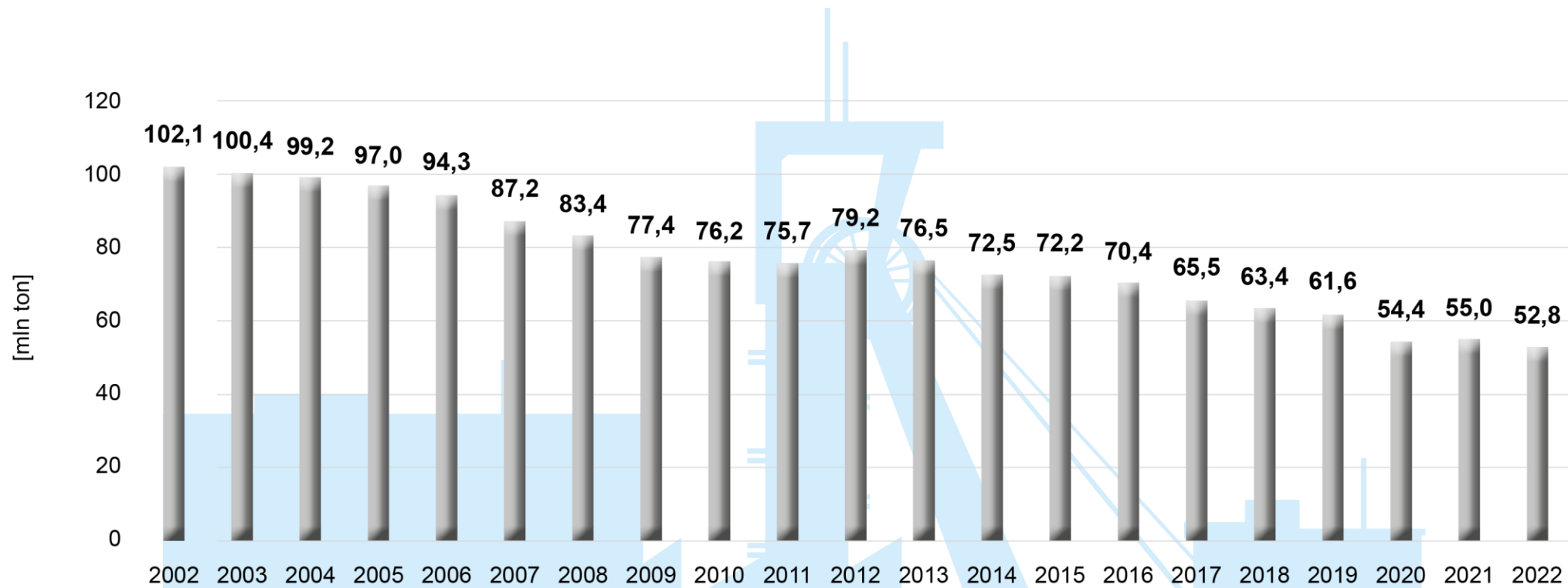

Pozbycie się przez producentów węgla zbędnego majątku

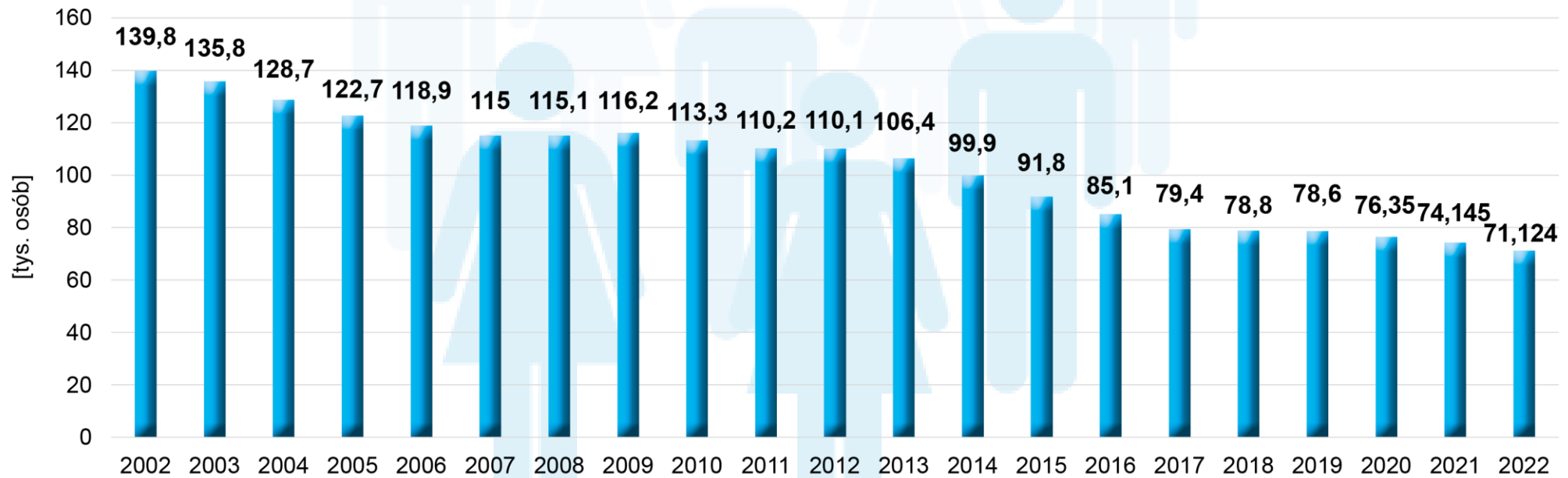

Brak trwałej rentowności sektora

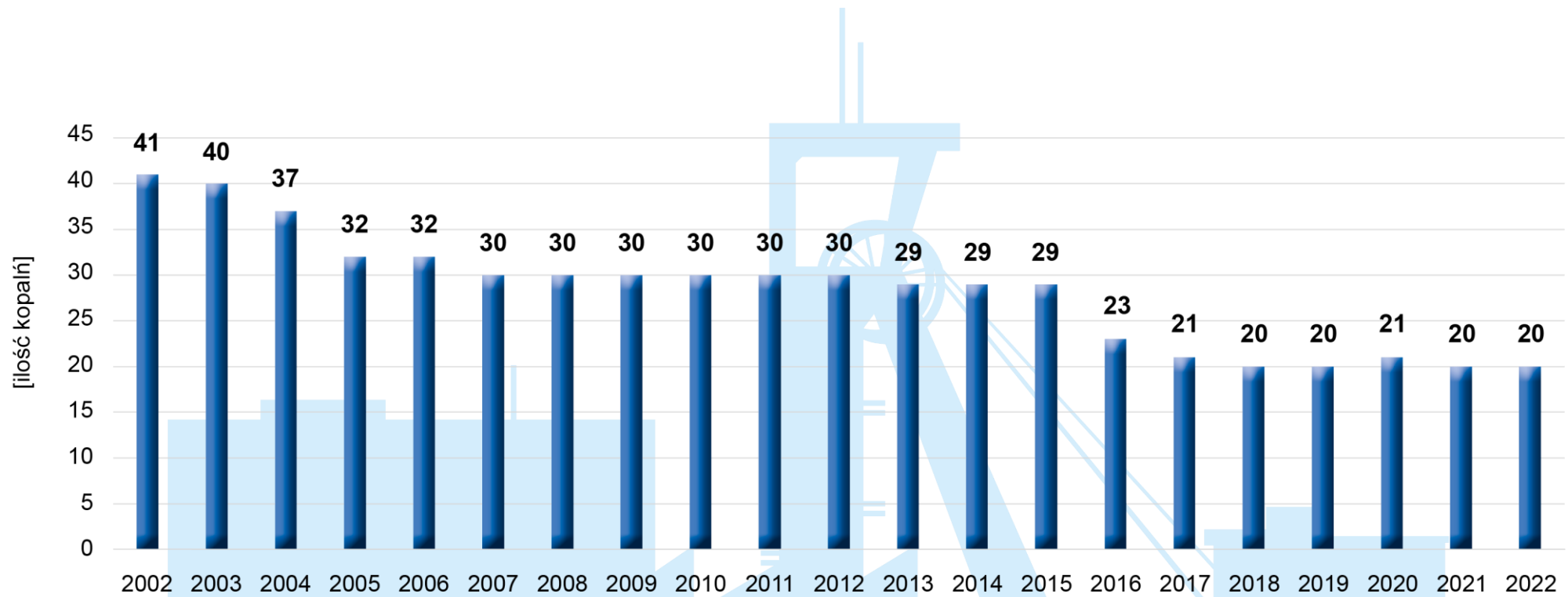
Wydobycie węgla kamiennego w latach 2002-2022 [mln ton]

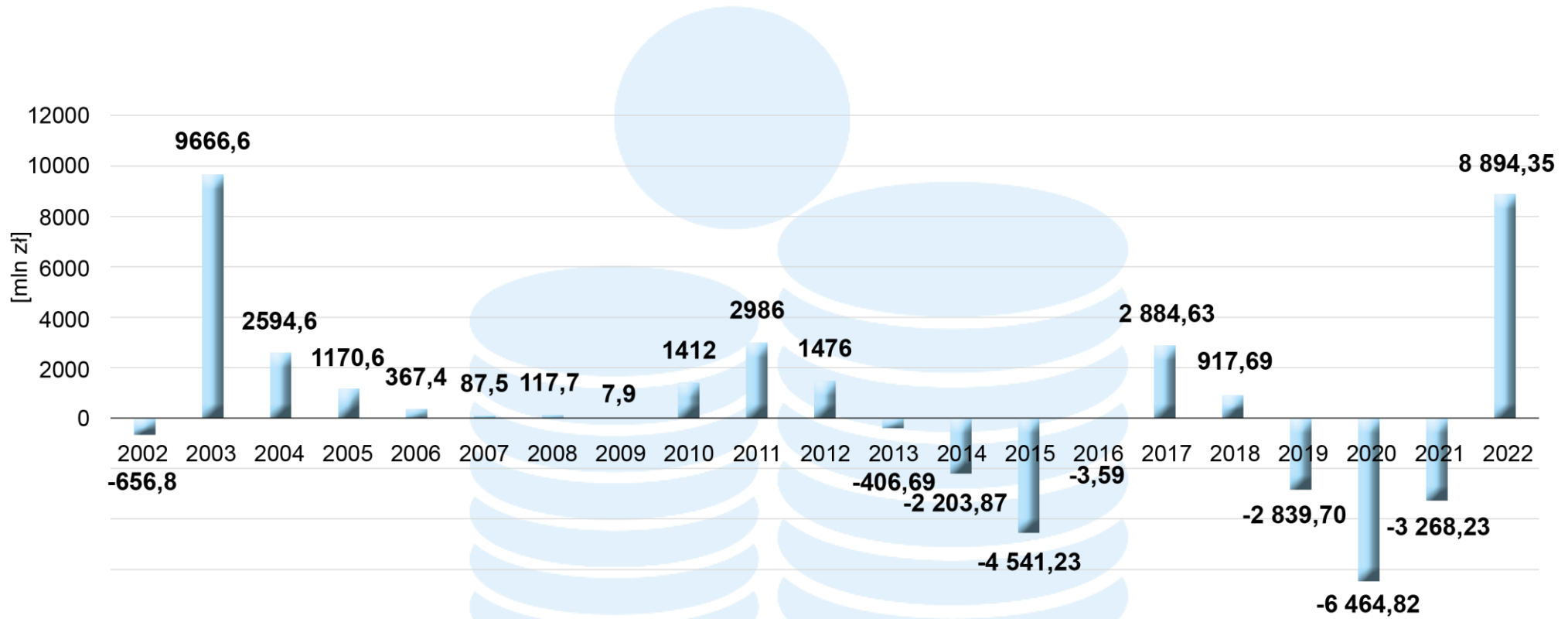
Średnie zatrudnienie w kopalni zasadniczej w latach 2002-2022 [tys. osób]

Ilość czynnych kopalń

Wynik finansowy netto

Co dalej?

- Polska największym (i niemal jedynym) producentem węgla w UE
- Węgiel stanowi o bezpieczeństwie energetycznym Polski i tak będzie do 2030 r.
– aktualizacja założeń do PEP2040
- 46,1% energii wyprodukowanej w elektrowniach i elektrociepłowniach zawodowych w 2022 r. pochodziło z węgla kamiennego
- Polityka klimatyczno-energetyczna Unii Europejskiej stanowi dla sektora duże wyzwanie
- Umowa społeczna i Nowy System Wsparcia wymagają akceptacji Komisji Europejskiej przy braku regulacji prawnych w tym zakresie

Monika Porzerzyńska – Antonik

Oddział ARP SA w Katowicach

